

Fa 40 anys, Bladé

L'autor i Artur Bladé asseguts al Turó Park en una imatge del 1985 ■ EL PUNT AVUI

L'altre dia –el 29 d'agost passat– va fer quaranta anys que vaig conèixer el cronista de l'Ebre català i memorialista de l'exili Artur Bladé i Desumvila (Benissanet, 1907 – Barcelona, 1995). Hi ha coses que no s'obliden. I si es recorden tan bé és perquè, a més, aquella data va quedar estampada en la dedicatòria del primer llibre seu que m'oferí, el *Montpeller català*, elaborat durant les penes del seu primer exili.

Jo tenia 21 anys, acabava estudis de periodisme, des de 1969 havia passejat una mica per la Ribera d'Ebre (Ascó, Vinebre, la Torre de l'Espanyol), gràcies als meus amfitrions, els inoblidables mossèn Joan Masip i Carmel Biarnés, i va ser aquest darrer –il·lustrat rural d'Ascó– qui em portà a Benissanet, aquell dia de 1971, a fer la coneixença de Bladé, llavors pràcticament desconegut (feia deu anys havia tor-

nat del seu exili mexicà), però que, amb el temps, i sobretot amb la commemoració dels 100 del seu naixement, el 2007, ha anat entrant –no sense esforços– en el panteó dels clàssics literaris del segle XX.

Recordo molt bé aquell dia, que ja em permetran que ara evocui, més enllà de la memòria personal, com un homenatge més a tots aquells solitaris locals, lluny de Barcelona però no allunyats del bategar col·lectiu, que van emprendre la feina cultural i patriòtica per al futur renaixement de Catalunya.

El senyor Bladé, als seus 64 anys, evocava literàriament l'estigma que rosegava la seva vida: la guerra i els 22 anys d'exili (entre el Rosselló, Occitània i, sobretot, Mèxic); lamentava, com tants, la derrota republicana i es curava la ferida de l'enyorament escrivint sobre el seu poble, aquell *Macondo* particular dels anys vint que ell elevà a la categoria de mite.

Vaig anar sabent tot això, gràcies a ell mateix i als seus llibres, prèviament posat al dia pel cronista, farmacèutic i naqès d'Ascó, l'esmentat Biarnés, el qual, entre els grans vienyars vora l'Ebre, em posà davant de Bladé, com dient aproximadament: "Aquí li presento un xic de prop de Barcelona, que estima les nostres terres i que vol ser amic seu." L'alta còrpora bladeriana –tota sencera al llindar de la casa familiar, coronada el 1926 pel seu sogre– devia tenir un moment de contracció emocional (o així m'ho semblà) en veure com, de tan lluny, un vailet s'interessava per les coses del passat i per gent que ja tenia els seus anys. Ara ja tinc, gairebé, els anys que tenia Bladé quan el vaig conèixer en aquesta casa riberenca, on el seu fill, també Artur, guarda amorosament els papers paterns, la immersió en els quals no em cansa mai.